

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»**

Кафедра гуманітарної освіти

**Програма підвищення кваліфікації
тренерів-педагогів**

**«Упровадження Державного стандарту базової середньої освіти
у 7-8 класах. Українська мова та література, зарубіжна
література, інтегрований курс літератур. II етап навчання»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри гуманітарної освіти
(*протокол № 8 від 5 вересня 2025 р.*)

Завідувач кафедри

Анна-Марія БОГОСВЯТСЬКА

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою
(*протокол № 5 від 10.09.2025 р.*)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації тренерів-педагогів мовно-літературної освітньої галузі «Упровадження Державного стандарту базової середньої освіти у 7-8 класах. Українська мова та література, зарубіжна література, інтегрований курс літератур. II етап навчання».

Розробники: завідувач кафедри гуманітарної освіти, кандидат філологічних наук, доцент *Богосвятська А.-М.І.*; доцент кафедри гуманітарної освіти, кандидат філологічних наук *Дільна О.А.*; доцент кафедри гуманітарної освіти, кандидат філологічних наук *Пастушенко Н.М.*; доцент кафедри гуманітарної освіти, кандидат філологічних наук *Должикова Т.І.*

Мета: підготувати педагогів-тренерів до забезпечення професійного розвитку учителів української мови та літератури, зарубіжної літератури, інтегрованого курсу літератур, які навчатимуть учнів 7-8 класів, щодо реалізації завдань Державного стандарту базової середньої освіти, зокрема мовно-літературної освітньої галузі.

Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Напрямок навчання: розвиток професійних компетентностей учителів мовно-літературної освітньої галузі (знання навчального предмета, фахових методик, технологій, нової системи оцінювання тощо).

Обсяг: 30 годин.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (очно-дистанційна).

Перелік професійних компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться: мовно-комунікативна, предметно-методична, інформаційно-цифрова, психологічна.

Місце (місця) надання освітньої послуги: КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Очікувані результати навчання:

- здатний навчати учителів реалізовувати Державний стандарт базової середньої освіти;
- знає основні концептуальні засади мовно-літературної освітньої галузі;
- використовує техніки психологічної підтримки в умовах воєнного стану в шкільному середовищі;
- володіє навичками укладання діагностувальної роботи з української мови та літератури;
- розвиває уміння застосовувати ресурси штучного інтелекту та інтегрувати медіаосвіту у предмети мовно-літературної освітньої галузі.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат (за умови відвідування не менше 50% аудиторних годин).

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля (практичне, 1 година).

Тема 2. Формування очікувань учасників (практичне, 1 година).

Модуль 1. Особливості психологічного спілкування в умовах воєнного стану з учасниками освітнього процесу

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 1.1. Психологічні особливості комунікації в освітньому середовищі під час війни (лекція, 2 години).

План лекційного заняття:

1.1.1. Вплив воєнного стану на психологічний стан учасників освітнього процесу (учнів, педагогів, батьків).

- Характерні емоційні реакції: страх, тривожність, втрата концентрації.
- Посттравматичний стрес та його прояви в учнів різного віку.
- Роль вчителя як стабілізуючої фігури у класі.

1.1.2. Етична й емпатійна комунікація як основа довіри й підтримки.

- Принципи безпечного спілкування.
- Емпатія, активне слухання, вербальні й невербальні маркери підтримки.
- Формула ненасильницького спілкування в роботі з учнями.

1.1.3. Травмоорієнтований підхід до взаємодії в освітньому середовищі.

- Як не травмувати повторно: уникнення тригерів.
- Стратегії безпечного реагування на сльози, агресію, замкненість.

Тема 1.2. Інструменти та вправи для побудови довірливого й підтримувального освітнього середовища (практичне, 2 години).

План практичного заняття:

1.2.1. Аналіз ситуацій спілкування:

- Розбір кейсів: складна поведінка учня, батьківська тривога, втома вчителя.
- Визначення ефективних і неефективних комунікативних рішень.

1.2.2. Психологічні вправи для класу, що зміцнюють зв'язки та знижують тривожність.

1.2.3. Моделювання діалогу «учень-вчитель», «вчитель-батьки», «вчитель-вчитель».

Модуль 2. Діагностувальні роботи з української мови та літератури

Час за робочою навчальною програмою – 7 годин

Тема 2.1. Концептуальні засади мовно-літературної освітньої галузі (лекція, 1 година).

План лекційного заняття

- 2.1.1. Виклики і рішення в контексті реалізації мовно-літературної освітньої галузі.
- 2.1.2. Я-орієнтири мовно-літературної освітньої галузі.
- 2.1.3. Реалізація ключових компетентностей у мовно-літературній освітній галузі.
- 2.1.4. Реалізація наскрізних умінь у мовно-літературній освітній галузі.
- 2.1.5. Дорожня карта реалізації концептуальних засад освітніх галузей на 2025-2030 роки.

Тема 2.2. Основні підходи до укладання діагностувальних робіт (лекція, 1 години, практичне, 2 години).

План лекційного заняття

- 2.2.1. Мета і завдання діагностувальних робіт.
- 2.2.2. Форми і різновиди діагностувальних робіт із мовно-літературної освітньої галузі.

План практичного заняття

- 2.2.3. Аналіз діагностувальних робіт, які розробляють укладачі чинних модельних навчальних програм з української мови та літератури.
- 2.2.4. Презентація та обговорення діагностувальних робіт з української мови та літератури, які розробили педагоги Львівщини.

Тема 2.3. Укладання діагностувальних робіт для оцінювання груп результатів: «Усне мовлення», «Робота з текстом», «Письмова взаємодія», «Дослідження мовлення» (практичне, 3 години).

План практичного заняття

- 2.3.1. Укладання діагностувальної роботи з української мови / української літератури для учнів 7 класу.
- 2.3.2. Підготовка покрокової інструкції та шаблону з укладання діагностувальної роботи для вчителів української мови та літератури.

Модуль 3. Використання штучного інтелекту на уроках мовно-літературної освітньої галузі.

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 3.1. Особливості використання технологій штучного інтелекту на уроках мови і літератури (лекція, 2 години).

План лекційного заняття

3.1.1. Можливості штучного інтелекту для вчителів-філологів. Підтримка та покращення навчального процесу, комунікація, аналіз та оцінювання результатів.

3.1.2. Огляд найкращих ресурсів ІІІ для уроків мови і літератури.

Тема 3.2. Нейромережі для навчання і викладання предметів мовно-літературної освітньої галузі: ідеї, форми використання, функціонал (практичне, 2 години).

План практичного заняття

3.2.1. Великі мовні моделі для пошуку ідей, розробки завдань, навчальних ігор (ChatGPT, Gemini, Claude, Perplexity та ін.).

3.2.2. Створення візуального навчального контенту до уроків мови й літератури з ІІІ.

3.2.3. Моделювання уроку мовно-літературної освітньої галузі з використанням ресурсів ІІІ.

Модуль 4. Медіаосвіта у змісті мовно-літературної освітньої галузі.

Час за робочою навчальною програмою – 7 годин

Тема 4.1. Теоретичні засади медіаграмотності у змісті мовно-літературної освітньої галузі (семінарське, 1 година).

План семінарського заняття

4.1.1. Що таке медіаграмотність і чому вона є важливою в сучасному освітньому процесі. Обговорення її основних компонентів: доступ, аналіз, оцінка, створення та дія.

4.1.2. Медіа в сучасному світі. Типи медіа (друковані, аудіо, візуальні, цифрові) та їх вплив на формування світогляду учнів. Як учні споживають інформацію та взаємодіють з нею.

4.1.3. Інтеграція медіаграмотності в мовно-літературну освітню галузь. Чому медіаграмотність є невід'ємною частиною уроків української мови та літератури. Як це допомагає розвивати критичне мислення, навички спілкування та аналізу текстів.

Тема 4.2: Практикум з аналізу медіатекстів (практичне, 2 години).

План практичного заняття

4.2.1. Аналіз медіатекстів. Практичні завдання на розпізнавання різних типів інформації: факти, судження, фейки, маніпуляції.

4.2.2. Засоби маніпуляції в медіа. Розбір конкретних прикладів використання заголовків-клікбейтів, емоційного впливу, узагальнень та інших прийомів.

4.2.3. Робота з різними форматами. Аналіз відео- та аудіоконтенту, ілюстрацій, інфографіки та інших візуальних матеріалів.

Тема 4.3. Медіаосвіта у змісті підручників (практичне, 1 година).

План практичного заняття

4.3.1. Чи містить підручник окремі розділи або параграфи, присвячені медіаграмотності? Наприклад, про інформаційну гігієну, фейки, маніпуляції, соціальні мережі.

4.3.2. Як інтегровані завдання з медіаграмотності у традиційні теми. Чи пов'язані вони з вивченням лексики, синтаксису чи аналізом художніх творів?

4.3.3. Які типи медіатекстів (новинні статті, реклама, дописи в соцмережах, інфографіка, відео) використовуються як приклади?

Тема 4.4. Розробка вправ на аналіз інформації та розвиток критичного мислення (практичне, 1 година).

План практичного заняття

4.4.1. Завдання, що вимагають аналізу джерел інформації. Наприклад, порівняння різних версій однієї події або визначення надійності джерела.

4.4.2. Як навчати розрізняти факти, судження та оціночні твердження.

4.4.3. Вправи на розпізнавання маніпулятивних технік (Наприклад, емоційне забарвлення, клікбейтні заголовки, узагальнення).

4.4.4. Завдання, що спонукають до обговорення етичних аспектів поширення інформації.

Тема 4.5. Вправи на створення власного медіаконтенту (практичне, 1 година).

План практичного заняття

4.5.1. Вправи на створення медіапродукту (Наприклад, написання блогу, створення буктрейлера, подкасту або інфографіки).

4.5.2. Рекомендації щодо безпечної поведінки в інтернеті (Наприклад, правила спілкування, захист персональних даних).

4.5.3. Завдання, які стимулюють розвиток уміння обґрунтовувати свою думку, враховуючи специфіку медіа?

Тема 4.6. Розвиток умінь візуального та аудіо-сприйняття (практичне, 1 година).

План практичного заняття

4.6.1. Візуальний контент на уроках української мови та літератури. Завдання на аналіз ілюстрацій, фотографій, схем, що супроводжують текст.

4.6.2. Завдання, які вимагають аналізу аудіо- або відеоматеріалів. Наприклад, уривків з фільмів або радіопередач.

Модуль 5. Рефлексія і професійне зростання вчителя в умовах НУШ.

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 5.1. Професійний саморозвиток педагога НУШ другого циклу базової середньої освіти (практичне, 6 годин).

План практичного заняття

5.1.1. Сучасні ролі вчителя: нові виклики та можливості в умовах НУШ.

5.1.2. Самоаналіз компетентностей, необхідних для успішного впровадження Державного стандарту базової освіти з мовно-літературної освітньої галузі.

5.1.3. Індивідуальна траєкторія професійного розвитку.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

ІІІ. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Семінарські
Інтеграційно-мотиваційне заняття. Ознайомлення з програмою навчання. Формування очікувань учасників.	2		2	
Модуль 1. Особливості психологічного спілкування в умовах воєнного стану з учасниками освітнього процесу	4	2	2	
<i>Тема 1.1. Психологічні особливості комунікації в освітньому середовищі під час війни.</i>	2	2		
<i>Тема 1.2. Інструменти та вправи для побудови довірливого й підтримувального освітнього середовища.</i>	2		2	
Модуль 2. Діагностувальні роботи з української мови та літератури.	7	2	5	
<i>Тема 2.1. Концептуальні засади мовно-літературної освітньої галузі.</i>	1	1		
<i>Тема 2.2. Основні підходи до укладання діагностувальних робіт.</i>	5	1	2	
<i>Тема 2.3. Укладання діагностувальних робіт для оцінювання груп результатів: «Усне мовлення», «Робота з текстом», «Письмова взаємодія», «Дослідження мовлення».</i>	3		3	
Модуль 3. Використання штучного інтелекту на уроках мовно-літературної освіти галузі.	4	2	2	

<i>Тема 3.1. Особливості використання технологій штучного інтелекту на уроках мови і літератури.</i>	2	2		
<i>Тема 3.2. Нейромережі для навчання і викладання предметів мовно-літературної освітньої галузі: ідеї, форми використання, функціонал</i>	2		2	
Модуль 4. Медіаосвіта у змісті мовно-літературної освітньої галузі.	7		6	1
<i>Тема 4.1. Теоретичні засади медіаграмотності у змісті мовно-літературної освітньої галузі.</i>	1			1
<i>Тема 4.2. Практикум з аналізу медіатекстів.</i>	2		2	
<i>Тема 4.3. Медіаосвіта у змісті підручників</i>	1		1	
<i>Тема 4.4. Розробка вправ на аналіз інформації та критичного мислення.</i>	1		1	
<i>Тема 4.5. Вправи на створення власного медіаконтенту.</i>	1		1	
<i>Тема 4.6. Розвиток умінь візуального та аудіо-сприйняття.</i>	1		1	
Модуль 5. Рефлексія і професійне зростання вчителя в умовах НУШ.	6		6	
<i>Тема 5.1. Професійний саморозвиток педагога НУШ другого циклу базової середньої освіти.</i>	6		6	
Всього годин:	30	6	23	1